

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

91 Arte parabis opes, nisi sint satis ecclesiæ res.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

gium & auxilium praebeant; neque hoc alicuius amo-
re vel odio prætermitantur. Quod si quis in hoc Dei o-
pere regius inventus fuerit, dannum propriæ dignitatis
incurrit.

C. XII. ¶ Expellendi sunt à communione fide-
lium, qui sibi invicem reconciliari
noluerint.

Item Victor Papa ad Afros, epist. 2.

Prelatum & eum ad fedem Apollonianam, aliquos ve-
stimenta nocere fratibus & velles, & ut cadam deces-
tare: similiiter in sacramentis dispareat: & ob id con-
tentiones & simulationes fieri inter eos: à quibus dif-
fensionibus vos averteat, & in his omnibus concordare,
& open ferre vicinum mandamus. Nam si hoc agere cito
neglexeritis, & vicinum reconciliari non studieritis, ab
Apollonice fedi, & totius ecclesie communione vos pelli-
non dubitatis.

DISTINCTIO XCII.

Quod autem turpi lucu, vel infame negotio vestrum fi-
ni quare prohibentur, de oblatioribus ecclesie fit-
pendia consequuntur, proprio artificio, & vel agricul-
tura (exempli gratia), d qui de labore monum virebat
sibi necessaria inventus: sit tamen ut occasione sui opus vigilius
quam non de sit. Quod alijus iniquitate sui corporis multi im-
pune concordat.

C. I. ¶ Corripantur clerici, qui officium ma-
ritutis, vel vestimenti se sub-
trahunt.

Unde Pelagius & Papa.

E **L**eutherius f Frater & Coepiscopus nostrarum queritur
clericos suos sibi contra canones superbi, & id quod
nobis iubemus, facta in scriptio cautione promisisti, ut
quotidianis diebus vigilius in ius celebrarentur ecclesia,
illis contentimur ut implere non posse, sed magis unum-
quaque suis (polipposito ecclesie servito) vacare nego-
tii. Et ideo experientia tua eos, quos tibi esse offendente
consummat, debet objurgatione compescere, & modis
omnibus vigilis vacare compelle.

C. II. ¶ De eodem.

[Item ex concilio Namentensi.]

P **R**esbyter g. mane, matutinali officio expleto, pen-
sum servitius fixus, canendo primam, tertiam, sextam,
nonnamque perfoliat: ita ramer ut potest horas competen-
tibus, & signis defiguntibus juxta possibiliter aut
a fe, aut a scholasticis publice compleantur. Deinde
peradie horas, infirmis visitatis, si voluerit, ad opus rura-
le exeat jejunis, utriusque necessestibus peregrinorum,
& hospitium, five diversorum conveanitum, infirmo-
rum quoque, atque defunctorum succurrere posse, si que
ad statum horum pro qualitate temporis & opportuni-
tate. h Item ex dicto S. Benedicto. i ¶ Propheta dicente. [Se-
pentes in die laudem dixi tibi:] qui sepenatus facratus
numerus a nobis sic implebitur, si matutina, prima, ter-
tia, sexta, nonna, vespere, complutoriique tempore nostra
servitius officio perfolvamus: quia de his dixit prophete-
ta k [Sepites in die laudem dixi tibi.] Nam de nocturnis
vigiliis idem ipso Propheta ait [Media nocte surgebam
ad confundendum tibi.] Ergo his temporibus referamus
laudes creatori nostro super iudicia iustitia sua.

a Paul. 1.7. cap. 147. b Pol. 1.4. tit. 13. c al. fratres. d al. artificia. e al. officia. f Ad. 2.2. & 2. Cor. 4.1. Thess. 2. & 2. Thess. 2. & al. Getafia. g Anf. 1.5. c. 16. h extra de celestis officiis. i ex A-
gathon. Bur. 1.2. c. 1.4. lvo p. 6. cap. 18. ex Namentensi. m alop-
pernuntian. n In reg. S. Benedicti, cap. 16. Bur. 1.2. cap. 16. o lvo
p. 6. cap. 18. k Psal. 114.

C. III. ¶ Sine officiis decrimento, artificio sibi
clericis necessaria queras.

Item in concilio quarto Carthaginem, c. 52. & 49.
Clericus & viatum & vestimentum sibi artificio, vel
agricultura, abfque offici sui dumtaxat detimento,
paret. b Item, c ¶ Clericus, qui abfque corporis sui
iniquitate, vigilius a deo, stipendo privatus i ex-
communicetur.

c. ¶ Privatus] In postrima Coloniensi conciliioris editio-
ne legitur, priuatus. Sed in versu firmitate Coloniensib[us], duabus
Parisiensibus exemplaribus, duabus hiscas consilia manu[m]scripta
Vaticana, & uno Soricensi regio legitur quemadmodum apud Gra-
tianum.

C. IV. ¶ De eodem.

Item ex eodem, c. 53. & 42. & 50.
Clericus, e quantumlibet verbo Dei eruditus, artifi-
cio viatum querat. Item, f ¶ Omnes clerici, qui ad
operandum validi sunt, & artificia, & literas difcant.
Qui vero non emendet aliquid in nundinis, vel in foro
deambulant ab officio suo degradentur. Intempros i
autem ab officio declinantes, vel negligenter agentes, ab
officio suo remaneantur.

g Caput hoc confection est ex multis capitibus Carthaginem
quarti, non suo ordine dispositio.

i ¶ Intempros] In exemplaribus concilii etiam ma-
nuscriptis legitur, clericum inter tentationes ab officio suo
declinantes, vel negligenter agentes, ab officio suo re-
mendentur. Contra enim in canone 42. iubet, clericum inter
tentationes officio suo incumbantem, gradibus subli-
mandum. Sed de gloriam non est meatum. De tentatione
bus vero, ob quas (prater tyrannorum persecucionem) aliqui cleri-
ci officium suum deferebant, agit B. Ambrosius, epist. 17.

C. V. ¶ De eodem.

Item ex concilio Aurelianensi 2. c. 30.
Clerici vero, qui ad opus sanctum adfelle contempe-
rint, secundum arbitrium Episcopi ecclesiastica[m]
fuscipiant disciplinam.

DISTINCTIO XCII.

C. VI. ¶ De eodem.

[Item ex concilio Namentensi.]

C **V**m autem ad ecclesiastica venerant, corde magi, quando
voce Deo cantandum meminerint.

C. I. ¶ Cerde, non voce tantum Deum
laudare debemus.

Unde Hieronymus lib. 2. comment. ad cap. 5. episo-

ls ad Epif. 10.

C **A**ntantes g. & placent in cordibus vestris Domi-
no.] Audiunt hac adolescentes: audient h. qui
bus pleniandi in ecclesia officium est: Deo non voce, sed
corde cantandum: nec in tragediorum modum guttur &
fauces dolci medicamine linientes h sunt, ut in ecclesia
Theatrales moduli audiantur, & cantica, fed in timore
in opere in scientia scripturnarum.

¶ Oficio autem cantandi & pfallendi Diatoni inveniuntur
exempli; ne dum vocis modulatione stident, alteru ministeria ne-
glectant.

C. II. ¶ Cantandi officium Diaconi sibi non usurpent.
Unde Gregorius 1.4. epist. 44. seu c. 18. & 1.12.
paſt finem epistolam in concilio
ab ipso habet.

I **N** i **S**ancta Romana ecclesia dum confutudo est
valde reprehensibilis exorta, ut quidam ad sacri al-
taris ministerium i cantores eligantur, & in diaconatus
ordine constitutuunt, modulationi vocis inserviant,

a Bur. 1.2. c. 30. lvo p. 7. c. 180. b al. apparet. c Cap. 49.
d dif. 92. c. 8. e Bur. 1.2. c. 12. lvo p. 6. c. 179. & 180. f C. 13.
C. 45. Bur. 1.2. cap. 219. lvo p. 6. cap. 28. Bur. 1.2. cap. 51. C. 50. g Anf.
1.7. cap. 20. Ephi. 1. h al. collaudandus, ut. i Anf. 1.7. cap. 69.
Poly. 1.4. tit. 3. lvo p. 2. cap. 79.

K